

**BANK SPÓŁDZIELCZY
W JASTRZĘBIU ZDROJU**
ZAŁOŻONY W 1897

Uchwała Zarządu Banku Spółdzielczego w Jastrzębiu Zdroju
nr 05/49/2022 z dnia 18.05.2022r.

Uchwała Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Jastrzębiu Zdroju
nr 38/06/2022 z dnia 09.06.2022r.

Uchwała Zebrania Przedstawicieli Banku Spółdzielczego w Jastrzębiu Zdroju
nr 5/2022 z dnia 28.06.2022r.

Polityka

zarządzania ładem korporacyjnym

w Banku Spółdzielczym w Jastrzębiu Zdroju

Jastrzębie-Zdrój, 2022 rok

Metryka regulacji

1. Podstawowe dane regulacji:

Pena nazwa dokumentu	<i>Polityka zarządzania ładem korporacyjnym w Banku Spółdzielczym w Jastrzębiu Zdroju</i>
Właściciel dokumentu (zg z rejestrem regulacji wewnętrznych)	<i>Prezes Zarządu Banku</i>
Data i numer uchwały Zarządu Banku (wprowadzającej)	<i>05/49/2022 z dnia 18.05.2022r.</i>
Data wejścia w życie	<i>Wejście w życie zatwierdza Zebranie Przedstawicieli Banku</i>
Data i numer uchwały RN (wprowadzającej)	<i>...../2022 z dnia06.2022r.</i>
Data wejścia w życie	<i>Wejście w życie zatwierdza Zebranie Przedstawicieli Banku</i>

2. Osoby zaangażowane

Pracownik nadzorujący/koordynujący	<i>Zarząd Banku</i>
------------------------------------	---------------------

Komórki organizacyjne/stanowiska, do których zakresu działania należą zagadnienia objęte regulacją/dokumentem	<i>Rada Nadzorcza, Komitet Audytu, Zarząd Banku, wszyscy pracownicy Banku</i>
Sprawdzony pod względem prawnym	<i>Tak</i>
Opinia komórki zgodności	<i>Tak</i>

* Uzgodnienie merytoryczne – w karcie uzgodnień

3. Historia zmian

Data i nr uchwały	Data obowiązywania zmiany	Rodzaj zmian	pracownik nadzorujący/koordynujący zmianę

Rozdział 1. Postanowienia ogólne

§ 1

1. W związku z opublikowaniem przez Komisję Nadzoru Finansowego Zasad Ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych, Bank Spółdzielczy w Jastrzębiu Zdroju, zwany dalej „**Bankiem**” opracował i znowelizował „Politykę zarządzania ładem korporacyjnym w Banku Spółdzielczym w Jastrzębiu Zdroju”, zwaną dalej „**Polityką**”. W Polityce uwzględniono zapisy „Rekomendacji Z dotyczącej zasad ładu wewnętrznego w bankach” wydanej przez Komisję Nadzoru Finansowego w 2020 roku.
2. Bank Spółdzielczy w Jastrzębiu Zdroju jest uczestnikiem systemu ochrony, o którym mowa w ustawie z dnia 7 grudnia 2000r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających. W związku z tym zadania, o których mowa w wydanej przez Komisję Nadzoru Finansowego „Rekomendacji Z dotyczącej zasad ładu wewnętrznego w bankach”, są wykonywane w Banku w oparciu o wytyczne jednostki zarządzającej Systemem Ochrony Zrzeszenia BPS.
3. Ramy ładu korporacyjnego Banku Spółdzielczego w Jastrzębiu Zdroju tworzą:
 - 1) Ustawa o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających;
 - 2) Ustawa Prawo bankowe;
 - 3) Ustawa Prawo spółdzielcze;
 - 4) Statut Banku;
 - 5) Uchwały Komisji Nadzoru Finansowego,
 - 6) ustawa o Biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym;
 - 7) Zasady Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych przyjęte uchwałą KNF;
 - 8) Rekomendacja Z wydana przez KNF;
 - 9) Rekomendacja H wydana przez KNF;
 - 10) Rekomendacja L wydana przez KNF;
 - 11) Wewnętrzne regulacje Banku.
4. Przez określenia użyte w niniejszej Polityce należy rozumieć:
 - **Apetyt na ryzyko** – bieżąca i przyszła gotowość Banku do podejmowania ryzyka.
 - **Audyt wewnętrzny** – działalność realizowana przez komórkę audytu wewnętrznego SSOZ BPS.
 - **Bank** – Bank Spółdzielczy w Jastrzębiu Zdroju.
 - **Działalność biznesowa** – obszar działalności, w ramach którego bezpośrednio realizowany jest przedmiot działalności Banku stanowiący potencjalne źródło przychodu, zysku lub wartości Banku, np. udzielanie kredytów, przyjmowanie depozytów, prowadzenie rachunków bankowych i rozliczeń pieniężnych, itd.
 - **Jednostka organizacyjna** – zasadniczy element struktury organizacyjnej Banku, wydzielony ze względu na funkcje w organizacji; jednostkami organizacyjnymi są np.: centrala, oddział, punkt kasowy.
 - **Kluczowe funkcje w Banku** – zidentyfikowane, zgodnie z art. 22aa ust. 10 ustawy Prawo bankowe, na podstawie stosownych polityk Banku, stanowiska organizacyjne,

inne niż funkcje członków Rady Nadzorczej i Zarządu, z którymi związany jest zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności umożliwiające wywieranie znaczącego wpływu na kierowanie bankiem.

- **KNF** - Komisja Nadzoru Finansowego.
- **Komitety Audytu** – komitety powołane w ramach Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Jastrzębiu Zdroju, zgodnie z ustawą o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym.
- **Komórka odpowiedzialna za zarządzanie ryzykiem** – komórka (lub komórki) organizacyjna odpowiedzialna za zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie zarządzania, w zakresie, o którym mowa w rozporządzeniu Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 8 czerwca 2021r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń w bankach.
- **Komórka organizacyjna** – jednoosobowy lub wieloosobowy element struktury organizacyjnej wydzielony dla realizacji określonych zadań; komórkami organizacyjnymi są np.: zespół, komórka, jednoosobowe stanowisko pracy, itp.
- **Komórka do spraw zgodności** – komórka organizacyjna wyodrębniona w strukturze organizacyjnej Banku;
- **Ład wewnętrzny** – obejmuje takie elementy, jak system zarządzania Bankiem, organizacja Banku, zasady działania, uprawnienia, obowiązki i odpowiedzialność oraz wzajemne relacje Rady Nadzorczej, Zarządu i osób pełniących kluczowe funkcje w Banku.
- **Organ nadzorujący** - Rada Nadzorcza.
- **Organ stanowiący** - Zebranie Przedstawicieli.
- **Organ zarządzający** – Zarząd.
- **Podmioty powiązane** – podmioty, w przypadku których występują bliskie powiązania, o których mowa w art.4 ust.1 pkt.15 ustawy – Prawo bankowe oraz podmioty powiązane kapitałowo lub organizacyjnie, o których mowa w art.4 ust.1 pkt.16 ustawy Prawo bankowe.
- **Polityka** – „Polityka zarządzania łańcem korporacyjnym w Banku Spółdzielczym w Jastrzębiu Zdroju”.
- **Rada Nadzorcza** – Rada Nadzorcza w Banku Spółdzielczym w Jastrzębiu Zdroju; organ nadzorczy w Banku, do którego członkowie powoływani są na zasadach określonych w Statucie, sprawujący kontrolę i nadzór nad działalnością Banku.
- **SSOZ, SSOZ BPS, Spółdzielnia SOZ** – Spółdzielnia Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.
- **System Ochrony Zrzeszenia, System Ochrony Zrzeszenia BPS (SOZ BPS)** - to porozumienie, w którym uczestniczą Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. i zrzeszone z nim Banki Spółdzielcze, na mocy którego banki te zapewniają sobie wzajemnie wsparcie w zakresie płynności i wypłacalności w sytuacji wystąpienia trudności finansowych w którymkolwiek z tych banków.
- **Stanowisko organizacyjne** – podstawowy element struktury organizacyjnej Banku, jednostki organizacyjnej lub komórki organizacyjnej, wydzielony dla realizacji

określonych zadań przez jedną osobę; wyróżnić można stanowiska Zarządcze (np. prezes, wiceprezes, członek Zarządu), kierownicze (np. kierownik, zastępca kierownika) i wykonawcze – podporządkowane stanowiskom Zarządczym albo kierowniczym i niewykonujące funkcji kierowniczych.

- **System zarządzania, system kontroli wewnętrznej i system zarządzania ryzykiem** – należy rozumieć zgodnie z ustawą Prawo bankowe.
 - **Poziomy zarządzania** – ustanowiony na trzech poziomach, sposób organizacji funkcjonującego w Banku systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej.
 - **Zarząd** – Zarząd Banku Spółdzielczego w Jastrzębiu Zdroju; organ zarządzający w Banku, którego członkowie powoływani są na zasadach określonych w Statucie, kierujący działalnością Banku oraz reprezentujący Bank na zewnątrz.
 - **Zebranie Przedstawicieli** – Zebranie Przedstawicieli Banku Spółdzielczego w Jastrzębiu Zdroju; najwyższy organ Banku, będący organem stanowiącym.
5. Niniejsza Polityka zarządzania łańcem korporacyjnym, obejmuje następujące obszary:
- 1) Organizacja i struktura organizacyjna;
 - 2) Relacja z członkami (udziałowcami);
 - 3) Organ zarządzający;
 - 4) Organ nadzorujący;
 - 5) Polityka wynagradzania;
 - 6) Polityka informacyjna;
 - 7) Działalność promocyjna i relacje z klientami;
 - 8) Kluczowe systemy i funkcje wewnętrzne.

Rozdział 2. Organizacja i struktura organizacyjna

§ 2

1. Organizacja Banku umożliwia osiągnięcie długoterminowych celów prowadzonej działalności, jest dostosowana do aktualnej oraz planowanej działalności.
2. Organizacja Banku obejmuje zarządzanie i sprawowanie kontroli, systemy sprawozdawczości wewnętrznej, przepływu i ochrony informacji oraz obiegu dokumentów, co jest należycie uregulowane w regulacjach wewnętrznych.
3. Organizacja Banku jest odzwierciedlona w strukturze organizacyjnej.
4. Rada Nadzorcza i Zarząd Banku powinny znać i rozumieć strukturę organizacyjną Banku, w tym jej cel, potrzeby, słabe strony i ograniczenia.
5. Bank zapewnia jawność uregulowanej w regulacjach wewnętrznych struktury organizacyjnej poprzez zamieszczenie podstawowej struktury organizacyjnej na stronie internetowej Banku.

§ 3

1. Za opracowanie, wdrożenie i właściwe funkcjonowanie organizacji Banku odpowiedzialny jest Zarząd Banku.
2. Bank jest zorganizowany w sposób przejrzysty, uwzględniający wielkość i profil ryzyka oraz charakter i skalę działalności, a także zapewniający:

- a) osiąganie zdefiniowanych przez Bank celów prowadzonej działalności,
- b) skuteczne zarządzanie Bankiem, w tym w szczególności planowanie, kierowanie zasobami ludzkimi oraz monitorowanie wyników,
- c) skuteczne i w odpowiednim czasie reagowanie na zmieniające się warunki zewnętrzne lub zdarzenia nagłe i nieoczekiwane,
- d) efektywny przepływ i ochronę informacji i dokumentów,
- e) skuteczną realizację zadań przez Radę Nadzorczą i Zarząd Banku, w tym możliwość korzystania przez Radę Nadzorczą z usług ekspertów zewnętrznych,
- f) stosowanie przejrzystych i obiektywnych zasad zatrudniania i wynagradzania, oceny, a także nagradzania i awansu zawodowego pracowników.

3. Bank posiada przejrzystą oraz adekwatną do skali i charakteru prowadzonej działalności oraz podejmowanego ryzyka strukturę organizacyjną, w której podległość służbowa, zadania oraz zakres obowiązków i odpowiedzialności są wyraźnie przypisane i odpowiednio podzielone. Struktura organizacyjna obejmuje i odzwierciedla cały obszar działalności Banku wyraźnie wyodrębniając każdą kluczową funkcję w obrębie wykonywanych zadań. Dotyczy to zarówno podziału zadań jak i odpowiedzialności pomiędzy członków organu zarządzającego Banku, a także podziału zadań i odpowiedzialności pomiędzy jednostki organizacyjne, komórki organizacyjne oraz poszczególne stanowiska albo grupy stanowisk.

4. Struktura organizacyjna obejmuje wszystkie poziomy zarządzania pogrupowane w funkcyjne pionny, obejmujące wszystkie istotne grupy procesów realizowanych przez Bank.

5. Struktura organizacyjna jest tak określona, by nie zachodziły wątpliwości co do zakresu zadań i odpowiedzialności, które są jasno i jednoznacznie określone w procedurach wewnętrznych oraz w zakresach czynności pracowników Banku, a zwłaszcza by nie dochodziło do nakładania się na siebie obowiązków i odpowiedzialności.

6. Struktura organizacyjna znajduje swoje odzwierciedlenie między innymi w:

- a) regulaminie organizacyjnym Banku;
- b) regulaminie dotyczącym działania Rady Nadzorczej;
- c) regulaminie dotyczącym działania Zarządu;
- d) regulaminie dotyczącym systemu kontroli wewnętrznej;
- e) systemie informacji zarządczej obowiązującej w Banku, gdzie zdefiniowano między innymi zakres informacji, częstotliwość, komórki sporządzające i odbiorców informacji;
- f) pozostałych regulacjach Banku, które są okresowo weryfikowane przez Zarząd i Radę Nadzorczą między innymi pod kątem spójności z zatwierdzoną strukturą organizacyjną.

§ 4

Bank przestrzega wymogów wynikających z przepisów prawa oraz uwzględnia rekomendacje nadzorcze wydane przez KNF lub odpowiednio EBA, a także zobowiązania lub deklaracje składane wobec organów nadzoru oraz uwzględnia indywidualne zalecenia wydane przez organy nadzoru.

§ 5

1. Bank określa własne cele strategiczne uwzględniając charakter oraz skalę prowadzonej działalności.

2. Organizacja Banku umożliwia osiąganie zakładanych strategicznych celów z

uwzględnieniem konieczności efektywnego monitorowania ryzyka występującego w działalności Banku.

3. Organizacja Banku umożliwia niezwłoczne podejmowanie odpowiednich działań w sytuacjach nagłych, gdy konieczne jest odstąpienie lub nie jest możliwe realizowanie przyjętych celów strategicznych z powodu nieoczekiwanych zmian w otoczeniu gospodarczym lub prawnym Banku albo, gdy dalsza realizacja przyjętych celów może prowadzić do naruszenia norm określonych regulacjami dotyczącymi prowadzenia działalności przez Bank lub ustalonych zasad postępowania.

4. Organizacja Banku zapewnia, że:

- 1) wykonywanie zadań z zakresu działalności Banku jest powierzane osobom posiadającym niezbędną wiedzę i umiejętności, nad którymi nadzór sprawują osoby posiadające także odpowiednie doświadczenie,
- 2) określając zakres powierzanych zadań bierze się pod uwagę możliwość właściwego i rzetelnego wykonania tych zadań na danym stanowisku,
- 3) prawa pracowników są należycie chronione, a ich interesy należycie uwzględniane, w szczególności poprzez stosowanie przejrzystych i obiektywnych zasad zatrudniania i wynagradzania, oceny, a także nagradzania i awansu zawodowego.

§ 6

1. Tworząc strukturę organizacyjną lub dokonując w niej zmian Bank zapewnia spójność w szczególności ze statutem Banku, przepisami prawa oraz regulacjami wewnętrznymi Banku, w tym dotyczącymi działania Rady Nadzorczej, Zarządu Banku i regulaminem organizacyjnym.

2. Powyższy wymóg odnoszący się do struktury organizacyjnej jest zachowany również w odniesieniu do innych dokumentów wewnętrznych związanych z organizacją i funkcjonowaniem poszczególnych jednostek organizacyjnych, komórek organizacyjnych i stanowisk lub grup stanowisk.

3. W Banku funkcjonują zasady wprowadzania zmian w strukturze organizacyjnej, tj. tworzenia nowych oraz zmiany lub likwidacji istniejących jednostek organizacyjnych. Zarząd projektuje i przyjmuje w formie uchwały te zasady oraz zapewnia ich realizację. Rada Nadzorcza zatwierdza przyjęte przez Zarząd zasady oraz nadzoruje działania Zarządu w zakresie ich realizacji. Zasady te powinny wynikać ze strategii zarządzania oraz być zgodne i spójne z przyjętym apetytem na ryzyko oraz innymi regulacjami wewnętrznymi Banku.

4. Bank zapewnia pracownikom odpowiedni dostęp do informacji o zakresach uprawnień, obowiązkach i odpowiedzialności poszczególnych komórek organizacyjnych. Pracownicy Banku są powiadamiani o każdej zmianie regulaminu organizacyjnego

5. Prawa pracowników są należycie chronione, a ich interesy należycie uwzględniane. Powyższe zasady znajdują odzwierciedlenie w regulaminie pracy, w regulaminie dotyczącym wynagradzania, w polityce kadrowej i szkoleniowej oraz w regulaminie organizacyjnym.

§ 7

1. Bank wprowadził anonimowy sposób powiadamiania Zarządu Banku i Rady Nadzorczej o mogących wystąpić w Banku ewentualnych nadużyciach, zapewniający możliwość

korzystania z tego narzędzia przez pracowników Banku bez obawy negatywnych konsekwencji ze strony kierownictwa i innych pracowników Banku.

2. Zarząd Banku przedstawia Radzie Nadzorczej raporty dotyczące ewentualnych powiadomień o poważnych nadużyciach.

§ 8

1. Bank stosuje plany ciągłości działania mające na celu zapewnianie ciągłości działania i ograniczenia strat na wypadek poważnych zakłóceń w działalności Banku.

2. Plany ciągłości działania są elementem zarządzania ryzykiem operacyjnym.

3. W ramach oceny poziomu ryzyka operacyjnego Rada Nadzorcza i Zarząd są informowane o wszystkich stwierdzonych nadużyciach, zgłoszonych i zarejestrowanych w rejestrze dotyczącym zdarzeń ryzyka operacyjnego.

Rozdział 3. Relacja z członkami (udziałowcami)

§ 9

1. Bank działa w interesie wszystkich członków (udziałowców) z poszanowaniem interesu klientów.

2. Bank prowadząc działalność bierze pod uwagę interesy wszystkich interesariuszy, o ile nie są one sprzeczne z interesami Banku.

3. Bank zapewnia członkom (udziałowcom) właściwy dostęp do informacji, w szczególności w przypadku podejmowania decyzji przez Zebranie Przedstawicieli. Udzielając informacji członkom (udziałowcom) Bank zapewnia ich rzetelność oraz kompletność nie stosując przy tym preferencji w stosunku do żadnego z członków (udziałowców), w oparciu o regulacje wewnętrzne działania organów.

4. Bank zapewnia udziałowcom właściwy dostęp do informacji poprzez wywieszanie informacji na tablicach ogłoszeń w miejscu wykonywania czynności, na stronie internetowej, w ramach Polityki informacyjnej oraz podczas Zebrań Grup Członkowskich.

§ 10

1. Członkowie (udziałowcy) Banku powinni współdziałać realizując jego cele oraz zapewniając bezpieczeństwo działania Banku.

2. Członkowie Banku (udziałowcy) mogą wpływać na funkcjonowanie Banku wyłącznie poprzez decyzje podejmowane przez Zebranie Przedstawicieli nie naruszając kompetencji pozostałych organów, co wynika ze Statutu Banku. Nieuprawnione wywieranie wpływu na organ zarządzający lub nadzorujący powinno zostać zgłoszone Komisji Nadzoru Finansowego.

3. Członkowie (udziałowcy) w swych decyzjach powinni kierować się interesem Banku.

4. Zwołanie Zebrania Przedstawicieli w sytuacji, gdy wymaga tego dalsze prawidłowe funkcjonowanie Banku, następuje niezwłocznie.

5. Udziałowcy powinni efektywnie korzystać z narzędzi nadzoru właścicielskiego, aby zapewnić prawidłowe funkcjonowanie Zarządu i Rady Nadzorczej Banku. Organy Banku powinny funkcjonować w taki sposób, by zapewniać rozdzielenie funkcji właścicielskich i zarządczych. Łączenie roli udziałowca z funkcją zarządczą wymaga ograniczenia roli

podmiotów z nim powiązanych w Radzie Nadzorczej, aby uniknąć obniżenia efektywności nadzoru wewnętrznego.

6. Bank do grupy podmiotów powiązanych kwalifikować będzie członków (udziałowców) posiadających znaczne zaangażowanie kredytowe w Banku, wg zasad obowiązujących w polityce dotyczącej zarządzania ryzykiem kredytowym. W przypadku zaangażowania się Banku w taką transakcję, której drugą stroną umowy jest członek (udziałowiec) Banku, Zarząd Banku zasięga opinii Rady Nadzorczej, według zasad określonych w polityce zarządzania ryzykiem kredytowym.

7. Transakcje z podmiotami powiązanymi z członkiem Rady Nadzorczej lub Zarządu, a także z osobą pełniącą funkcje kierownicze, rozpatrywane są w sposób transparentny, zgodnie z przepisami Prawa spółdzielczego oraz przepisami Prawa bankowego, a także regulaminem dotyczącym udzielania kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń Członkom Zarządu, Rady Nadzorczej oraz osobom zajmującym stanowiska kierownicze w Banku z uwzględnieniem postanowień art. 79, art. 79a, art. 79b i art. 79c ustawy Prawo bankowe.

8. Powstające konflikty pomiędzy członkami (udziałowcami) powinny być rozwiązywane niezwłocznie, aby nie dochodziło do naruszania interesu Banku i jego klientów.

9. W Banku nie stosuje się zasady uprzywilejowania udziałów.

10. Powyższe zasady mają odzwierciedlenie w regulacjach obejmujących zasady działania organów statutowych Banku.

§ 11

1. Członkowie (udziałowcy) nie mogą ingerować w sposób sprawowania zarządu, w tym prowadzenie spraw przez Zarząd. Kompetencje członków (udziałowców) i organów Banku zostały określone w statucie Banku.

2. Członkowie (udziałowcy) nie powinni wykorzystywać swojej pozycji do podejmowania decyzji prowadzących do przeniesienia aktywów z Banku do innych podmiotów a także do nabycia lub zbycia albo zawierania innych transakcji powodujących rozporządzenie przez Bank jego majątkiem na warunkach innych niż rynkowe, czy też z narażeniem bezpieczeństwa lub interesu Banku.

§ 12

1. Decyzje w zakresie wypłaty dywidendy z zysku uzależnione są od potrzeby utrzymania odpowiedniego poziomu kapitałów własnych oraz realizacji strategicznych celów Banku, a także uwzględniają rekomendacje i indywidualne zalecenia wydane przez organy nadzoru.

2. Zarząd Banku uchwała oraz wprowadza w życie, sporządzoną w formie pisemnej i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą politykę dywidendową Banku określającą warunki umożliwiające wypłatę dywidendy z wypracowanego przez Bank zysku w określonym czasie, z uwzględnieniem utrzymania kapitału na poziomie adekwatnym do ponoszonego ryzyka. Polityka taka nie jest wymagana, gdy Bank realizuje program postępowania naprawczego lub plan naprawy/wewnętrzny plan naprawy.

3. Przyjęta przez Bank polityka dywidendowa powinna być poddawana regularnej aktualizacji w ramach rocznego przeglądu procedur wewnętrznych.

Rozdział 4. Organ zarządzający - Zarząd

§ 13

1. Zarząd ma charakter kolegialny i działa w oparciu o statut Banku oraz regulamin dotyczący działania Zarządu, który zatwierdzany jest przez Radę Nadzorczą.
2. Członkowie Zarządu posiadają odpowiednie kompetencje do prowadzenia spraw Banku, to jest:
 - 1) posiadają wystarczający poziom wiedzy, umiejętności i doświadczenia, aby wykonywać swoje obowiązki;
 - 2) posiadają nieposzlakowaną opinię;
 - 3) działają w sposób uczciwy, etyczny, zachowując niezależność osądu;
 - 4) poświęcają wystarczającą ilość czasu na wykonywanie swoich obowiązków w Banku.
3. Każdy członek Zarządu daje rękojmię należytego wykonywania powierzonych mu obowiązków.
4. Indywidualne kompetencje poszczególnych członków Zarządu zarządzającego powinny dopełniać się w taki sposób, aby umożliwiać zapewnienie odpowiedniego poziomu kolegialnego zarządzania Bankiem.
5. W składzie Zarządu należy zapewnić odpowiedni udział osób, które władają językiem polskim oraz wykazują się odpowiednim doświadczeniem i znajomością polskiego rynku finansowego niezbędnymi w zarządzaniu Bankiem na polskim rynku finansowym.

§ 14

1. Zarząd działając w interesie Banku ma na względzie cele oraz zasady prowadzenia działalności przez Bank określone przez przepisy prawa, regulacje wewnętrzne oraz rekomendacje nadzorcze.
2. Zarząd realizując przyjętą strategię działalności kieruje się bezpieczeństwem Banku.
3. Zarząd jest jedynym uprawnionym i odpowiedzialnym organem za zarządzanie działalnością Banku.
4. Zarządzanie działalnością Banku obejmuje w szczególności funkcje prowadzenia spraw, planowania, organizowania, decydowania, kierowania oraz kontrolowania działalności Banku.

§ 15

1. W składzie Zarządu jest wyodrębniona funkcja prezesa zarządu kierującego pracami tego organu, a wewnętrzny podział obowiązków w Zarządzie zapewnia unikanie konfliktów interesów.
2. Członkowie Zarządu ponoszą kolegialną odpowiedzialność za decyzje zastrzeżone do kompetencji Zarządu, niezależnie od wprowadzenia wewnętrznego podziału odpowiedzialności za poszczególne obszary działalności Banku pomiędzy członków Zarządu lub delegowania określonych uprawnień na niższe szczeble kierownicze.
3. Wewnętrzny podział odpowiedzialności pomiędzy członków Zarządu dokonany został w sposób przejrzysty i jednoznaczny oraz został odzwierciedlony w regulacjach wewnętrznych. Podział ten nie prowadzi do zbędnego nakładania się kompetencji członków Zarządu lub wewnętrznych konfliktów interesów.

4. Wewnętrzny podział odpowiedzialności pomiędzy członków Zarządu nie prowadzi do sytuacji, w której określony obszar działalności Banku nie jest przypisany do żadnego członka Zarządu.

§ 16

1. Posiedzenia Zarządu odbywają się w języku polskim.
2. Protokół oraz treść podejmowanych uchwał lub innych istotnych postanowień Zarządu sporządzane są w języku polskim.

§ 17

1. Pełnienie funkcji członka Zarządu powinno stanowić główny obszar aktywności zawodowej członka Zarządu. Dodatkowa aktywność zawodowa członka Zarządu poza instytucją nadzorowaną nie powinna prowadzić do takiego zaangażowania czasu i nakładu pracy, aby negatywnie wpływać na właściwe wykonywanie pełnionej funkcji członka Zarządu.
2. W szczególności członek Zarządu nie powinien być członkiem organów innych podmiotów, jeżeli czas poświęcony na wykonywanie funkcji w innych podmiotach uniemożliwia mu rzetelne wykonywanie obowiązków w Banku.
3. Członek Zarządu powinien powstrzymać się od podejmowania aktywności zawodowej lub pozazawodowej, która mogłaby prowadzić do powstawania konfliktu interesów lub wpływać negatywnie na jego reputację jako członka Zarządu.
4. Zasady ograniczania konfliktu interesów zostały określone w regulacjach wewnętrznych Banku i określają między innymi zasady identyfikacji, zarządzania oraz zapobiegania konfliktom interesów, a także zasady wyłączenia członka Zarządu w przypadku zaistnienia konfliktu interesów lub możliwości jego zaistnienia. Powyższe zasady reguluje między innymi regulamin dotyczący działania Zarządu oraz polityka dotycząca przeciwdziałania i zarządzania konfliktem interesów w Banku.

§ 18

1. Liczbę członków Zarządu określa statut Banku.
Ustalając skład Zarządu, w tym liczbę członków Zarządu, Bank powinien uwzględnić w szczególności:
 - a) wielkość i złożoność struktury organizacyjnej Banku, w tym rozpiętość kierowania,
 - b) specyfikę działalności Banku, w tym zakres działalności, specjalizację, formę prawną, źródła finansowania,
 - c) plany biznesowe Banku.
2. W przypadku niepełnego składu Zarządu, Rada Nadzorcza podejmuje niezwłocznie odpowiednie działania w celu jego uzupełnienia, zgodnie ze statutem i regulacjami wewnętrznymi Banku.

§ 19

1. Zarząd Banku jest odpowiedzialny za wprowadzenie **ładu wewnętrznego** w Banku oraz zapewnienie jego przestrzegania, a także za dokonywanie okresowej oceny i weryfikacji, mających na celu dostosowanie ładu wewnętrznego w Banku do zmieniającej się sytuacji

wewnętrznej i otoczenia Banku. Zarząd Banku powinien informować Radę Nadzorczą o wynikach przeprowadzonej oceny oraz o wszelkich istotnych zdarzeniach mogących mieć wpływ na funkcjonowanie ładu wewnętrznego w Banku.

2. Zarząd zapewnia, iż przyjęte w Banku polityki, procedury i regulacje wewnętrzne są opracowywane, przyjmowane i wdrażane zgodnie z przyjętymi zasadami legislacji wewnętrznej oraz monitoruje ich przestrzeganie.

3. Zarząd zapewnia realizację przyjętych w Banku polityk.

4. Zarząd odpowiedzialny jest za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz funkcjonowanie w Banku **systemu zarządzania**, w szczególności za świadome podejmowanie i realizację decyzji mających za przedmiot rozstrzyganie spraw istotnych dla funkcjonowania Banku, dokonywanie wyboru celów, sposobów i środków działania, w tym za organizację Banku i jego działalności, kierowanie bieżącą działalnością, planowanie oraz kontrolę osiągniętych efektów.

5. Zarząd odpowiedzialny jest w szczególności za:

a) opracowanie i wdrożenie strategii zarządzania Bankiem, w tym ogólnych celów działania w średnim i długim okresie, jak również planów działania obejmujących konkretne zadania mające prowadzić do realizacji tych celów (planowanie),

b) zaprojektowanie i wdrożenie organizacji Banku, w tym ustalenie struktury organizacyjnej,

c) decydowanie o sposobie wykonywania zadań, nadzorowanie i kontrolowanie procesu wykonywania zadań oraz rozstrzyganie wyłaniających się problemów (kierowanie bieżącą działalnością Banku),

d) przegląd i analizę uzyskiwanych wyników, ustalanie ewentualnych nieprawidłowości i wyciąganie na tej podstawie wniosków praktycznych dla dalszej działalności (kontrola).

6. Niezależnie od odpowiedzialności Zarządu za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz funkcjonowanie w Banku systemu zarządzania oraz niezależnie od wprowadzenia wewnętrznego podziału kompetencji pomiędzy członków Zarządu Banku lub delegowania określonych kompetencji na niższe szczeble kierownicze, członkowie Zarządu Banku, w tym Prezes, jako kierujący pracami Zarządu, ponoszą odpowiedzialność za funkcjonowanie Zarządu i właściwe realizowanie jego zadań.

7. Delegowanie określonych kompetencji na niższe szczeble kierownicze nie zwalnia Zarządu z odpowiedzialności za zarządzanie Bankiem w ramach tych kompetencji.

8. Wewnętrzny podział kompetencji w Zarządzie oraz delegowanie realizacji określonych zadań na niższe szczeble kierownicze powinny być dokonywane w formie pisemnej, w sposób precyzyjny i oparty na jasnych zasadach, a także zapewniający skuteczną realizację zadań, w zgodzie ze strategią Banku, strategią zarządzania ryzykiem, przyjętymi limitami i apetytem na ryzyko, zasadami wynagradzania oraz innymi politykami i procedurami Banku.

9. Członkowie Zarządu oraz osoby zajmujące stanowiska kierownicze w Banku odpowiedzialni są za właściwą delegację zadań na niższe poziomy organizacji oraz nadzór nad realizacją tych zadań, w tym właściwe stosowanie mechanizmów zarządzania i kontroli.

§ 20

1. Działania Zarządu Banku i Rady Nadzorczej powinny być skoordynowane ze sobą w sposób zapewniający skuteczne działanie tych organów na rzecz realizacji strategii zarządzania Bankiem oraz strategii zarządzania ryzykiem.

2. Zarząd Banku powinien okresowo informować Radę Nadzorczą o stanie realizacji strategii zarządzania Bankiem i strategii zarządzania ryzykiem oraz najważniejszych kwestiach z tym związanych.
3. Zarząd Banku powinien regularnie, a w razie potrzeby niezwłocznie, informować Radę Nadzorczą o zdarzeniach i okolicznościach istotnych dla oceny sytuacji Banku oraz zarządzania Bankiem.
4. W ramach systemu informacji zarządczej, Zarząd zapewnia Radzie Nadzorczej dostęp do aktualnych informacji we wszystkich obszarach objętych kompetencją Rady Nadzorczej, a w razie potrzeby dodatkowo zapewnia także zaprezentowanie tych informacji w formie oczekiwanej przez Radę Nadzorczą.
5. Adekwatność regulacji wewnętrznych dotyczących funkcjonowania Zarządu oraz skuteczność działania tego organu powinna być regularnie poddawane samoocenie oraz ocenie przez Radę Nadzorczą. Ocena może być przeprowadzona przy wsparciu doradców zewnętrznych.

Rozdział 5. Organ nadzorujący - Rada Nadzorcza

§ 21

1. Członkowie Rady Nadzorczej posiadają kompetencje do należytego wykonywania obowiązków nadzorowania Banku wynikające z:
 - 1) wiedzy (posiadanej z racji zdobytego wykształcenia, odbytych szkoleń, uzyskanych tytułów zawodowych lub stopni naukowych oraz nabytej w inny sposób w toku kariery zawodowej);
 - 2) doświadczenia (nabytego w toku sprawowania określonych funkcji lub zajmowania określonych stanowisk);
 - 3) umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonych funkcji.
2. Indywidualne kompetencje poszczególnych członków kolegialnej Rady Nadzorczej uzupełniają się w taki sposób, aby umożliwiać zapewnienie odpowiedniego poziomu kolegialnego sprawowania nadzoru nad wszystkimi obszarami działania Banku.
3. Każdy członek Rady Nadzorczej daje rękojmię należytego wykonywania powierzonych mu obowiązków.
4. W składzie Rady Nadzorczej należy zapewnić odpowiedni udział osób, które władają językiem polskim oraz wykazują się odpowiednim doświadczeniem i znajomością polskiego rynku finansowego niezbędnymi w nadzorowaniu Banku na polskim rynku finansowym.
5. Bank realizuje powyższe zasady poprzez stosowanie przepisów prawa powszechnie obowiązującego oraz wytyczne, rekomendacje i zalecenia wydane przez odpowiednie organy nadzoru, w szczególności przez Komisję Nadzoru Finansowego oraz przez System Ochrony Zrzeszenia.

§ 22

1. Zadania Rady Nadzorczej reguluje statut Banku, a także regulamin dotyczący działania Rady Nadzorczej przyjęty zgodnie ze statutem przez Zebranie Przedstawicieli Banku.

2. Adekwatność regulacji wewnętrznych dotyczących funkcjonowania Rady Nadzorczej oraz skuteczność działania Rady Nadzorczej jest poddawana samoocenie oraz ocenie przez Zebranie Przedstawicieli. Ocena może być przeprowadzona przy wsparciu doradców zewnętrznych
3. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad sprawami Banku kierując się przy wykonywaniu swoich zadań dbałością o prawidłowe i bezpieczne działanie Banku.
4. Rada Nadzorcza posiada zdolność do podejmowania na bieżąco niezbędnych czynności nadzorczych w szczególności w zakresie realizacji przyjętych celów strategicznych lub istotnych zmian poziomu ryzyka lub materializacji istotnych ryzyk w działalności Banku, a także w zakresie sprawozdawczości finansowej, w tym wprowadzania istotnych zmian w polityce rachunkowości mających znaczący wpływ na treść informacji finansowej.
5. Rada Nadzorcza oraz poszczególni jej członkowie przy wykonywaniu nadzoru kierują się obiektywną oceną i osądem.

§ 23

1. Skład Rady Nadzorczej wybierany jest zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy Prawo spółdzielcze.
2. Do składu Rady Nadzorczej może być wybrany wyłącznie członek Banku, a jeżeli członkiem Banku jest osoba prawna, wówczas do Rady Nadzorczej może być wybrana osoba niebędąca członkiem Banku, wskazana przez osobę prawną.
3. Skład liczebny Rady Nadzorczej, który jest określony w statucie Banku, jest adekwatny do charakteru i skali prowadzonej przez Bank działalności.
Ustalając skład Rady Nadzorczej, w tym liczbę członków Rady Nadzorczej, Bank powinien uwzględnić w szczególności:
 - a) wielkość i złożoność struktury organizacyjnej Banku, w tym rozpiętość kierowania,
 - b) specyfikę działalności Banku, w tym zakres działalności, specjalizację, formę prawną, źródła finansowania,
 - c) plany biznesowe Banku.
4. W składzie Rady Nadzorczej jest wyodrębniona **funkcja przewodniczącego**, który kieruje pracami Rady Nadzorczej. Wybór przewodniczącego Rady Nadzorczej jest dokonywany w oparciu o doświadczenie oraz umiejętności kierowania zespołem przy uwzględnieniu kryterium niezależności.

§ 24

1. W składzie Rady Nadzorczej Banku powinien być zapewniony odpowiedni udział członków niezależnych. Niezależność przejawia się przede wszystkim brakiem bezpośrednich i pośrednich powiązań z Bankiem, członkami organów zarządzających i nadzorujących, znaczącymi udziałowcami i podmiotami z nimi powiązanymi.
2. Jeżeli Członkowie Rady Nadzorczej zgłoszą zdanie odrębne, informację oraz powody zgłoszenia zamieszcza się w protokole.
3. W szczególności niezależnością cechują się członkowie **Komitetu Audytu**, posiadający kompetencje z dziedziny rachunkowości lub rewizji finansowej.

4. Komitet Audytu w ramach monitorowania wykonywania czynności rewizji finansowej uzgadnia zasady przeprowadzania czynności przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, w tym w zakresie proponowanego planu czynności.
5. Komitet Audytu podczas przedstawiania wyników czynności rewizji finansowej przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych wyraża swoją opinię o sprawozdaniu finansowym, którego dotyczą czynności rewizji finansowej.
6. Współpraca Komitetu Audytu z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych zostaje udokumentowana. Rozwiązanie umowy z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych zostaje poddane ocenie Rady Nadzorczej Banku, która informację o przyczynach tego rozwiązania zamieści w corocznym raporcie zawierającym ocenę sprawozdań finansowych Banku.
7. Powyższe zasady regulują procedury wewnętrzne Banku dotyczące działania Rady Nadzorczej Banku, działania Komitetu Audytu, w tym dotyczące wyboru firmy audytorskiej do badania sprawozdań finansowych Banku i zasad współpracy z biegłym rewidentem oraz firmą audytorską.

§ 25

1. Każdy członek Rady Nadzorczej wykonuje swoją funkcję w sposób aktywny, wykazując się niezbędnym zaangażowaniem w pracę Rady Nadzorczej.
2. Niezbędny poziom zaangażowania przejawia się w poświęcaniu czasu w wymiarze umożliwiającym należyte wykonywanie zadań Rady Nadzorczej.
3. Pozostała aktywność zawodowa członka Rady Nadzorczej nie odbywa się z uszczerbkiem dla jakości i efektywności sprawowanego nadzoru.
4. Członek Rady Nadzorczej powstrzymuje się od podejmowania aktywności zawodowej lub pozazawodowej, która mogłaby prowadzić do powstania konfliktu interesów lub w inny sposób wpływać negatywnie na jego reputację jako członka Rady Nadzorczej Banku.
5. Zasady ograniczania konfliktu interesów są określone w regulacjach wewnętrznych Banku określających między innymi zasady identyfikacji, zarządzania oraz zapobiegania konfliktom interesów, a także zasady wyłączenia członka Rady Nadzorczej w przypadku zaistnienia konfliktu interesów lub możliwości jego zaistnienia.

§ 26

1. Posiedzenia Rady Nadzorczej odbywają się w języku polskim.
2. Protokół oraz treść podejmowanych uchwał lub innych istotnych postanowień Rady Nadzorczej są sporządzane w języku polskim.

§ 27

1. Nadzór wykonywany przez Radę Nadzorczą ma charakter stały, a posiedzenia Rady Nadzorczej odbywają się w zależności od potrzeb i z zachowaniem częstotliwości określonej w regulaminie dotyczącym działania Rady Nadzorczej, jednak nie rzadziej niż cztery razy w roku.
2. W przypadku stwierdzenia w toku wykonywania nadzoru nadużyć, poważnych błędów, w tym mających znaczący wpływ na treść informacji finansowej lub innych poważnych nieprawidłowości w funkcjonowaniu Banku, Rada Nadzorcza powinna podjąć odpowiednie

działania, w szczególności zażądać od Zarządu Banku wyjaśnień i zalecić mu wprowadzenie skutecznych rozwiązań przeciwdziałających wystąpieniu podobnych nieprawidłowości w przyszłości.

3. Rada Nadzorcza, jeżeli jest to niezbędne dla sprawowania prawidłowego i efektywnego nadzoru, może wystąpić do Zarządu Banku o powołanie wybranego podmiotu zewnętrznego w celu przeprowadzenia określonych analiz lub zasięgnięcia jego opinii w określonych sprawach.

§ 28

W przypadku niepełnego składu Rady Nadzorczej, mniejszego niż minimalna liczba członków wskazana w statucie Banku, konieczne jest zwołanie Zebrania Przedstawicieli, by niezwłocznie uzupełnić skład Rady Nadzorczej.

§ 29

Rada Nadzorcza dokonuje regularnej oceny stosowania Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych wprowadzonych niniejszym dokumentem, a wyniki tej oceny są udostępniane na stronie internetowej Banku oraz przekazywane pozostałym organom Banku.

§ 30

1. Rada Nadzorcza ponosi odpowiedzialność za skuteczne sprawowanie stałego nadzoru nad wszystkimi obszarami działalności Banku, w tym nad wprowadzeniem w Banku systemu zarządzania oraz za ocenę adekwatności i skuteczności tego systemu. Bank obowiązany jest zapewnić Radzie Nadzorczej dostęp do informacji, zasoby oraz wsparcie niezbędne do realizacji przez Radę Nadzorczą jej zadań.

2. Rada Nadzorcza powinna:

- a) dokonywać rzetelnej i konstruktywnej oceny informacji przedstawianych przez Zarząd lub jego członków,
- b) monitorować, czy strategia zarządzania Bankiem, strategia zarządzania ryzykiem oraz wynikające z nich polityki i procedury są wdrażane w spójny sposób, a realizacja celów strategicznych następuje zgodnie z długoterminowym interesem finansowym Banku, w tym koniecznością spełniania wymogów ostrożnościowych w zakresie funduszy własnych i płynności,
- c) monitorować skuteczność działania Zarządu i poszczególnych jego członków.

Rozdział 6. Polityka wynagradzania

§ 31

1. W Banku obowiązują zasady wynagradzania opracowane oraz wprowadzone w życie przez Zarząd Banku, sporządzone w formie pisemnej i zatwierdzone przez Radę Nadzorczą. Zasady wynagradzania w Banku są zrozumiałe i przejrzyste.

2. Przyjęte przez Bank zasady wynagradzania w Banku wspierają:

- a) prawidłowe i skuteczne zarządzanie ryzykiem i nie zachęcają do podejmowania nadmiernego ryzyka wykraczającego poza zatwierdzony przez Radę Nadzorczą apetyt na ryzyko,
 - b) realizację strategii zarządzania Bankiem i strategii zarządzania ryzykiem oraz ograniczanie konfliktu interesów.
3. Zasady wynagradzania w Banku uwzględniają w szczególności:
- a) politykę wynagrodzeń dla poszczególnych kategorii osób, których działalność zawodowa ma szczególny wpływ na profil ryzyka Banku, wynikającą z obowiązujących przepisów,
 - b) zasady wynagradzania pozostałych pracowników Banku.
4. Bank określa maksymalny stosunek średniego całkowitego wynagrodzenia brutto członków Zarządu w okresie rocznym do średniego całkowitego wynagrodzenia brutto pozostałych pracowników Banku w okresie rocznym. Stosunek ten jest ustalony na poziomie umożliwiającym skuteczne wykonywanie zadań przez pracowników Banku, z uwzględnieniem potrzeby ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem.
5. Rada Nadzorcza Banku nadzoruje wdrożenie oraz stosowanie przez Zarząd Banku zasad wynagradzania w Banku oraz dokonuje regularnej (raz w roku) oceny ich wpływu na sposób zarządzania Bankiem. Rada Nadzorcza ustalając wynagrodzenia członków Zarządu (w tym Prezesa), bierze pod uwagę zakresy obowiązków i odpowiedzialności poszczególnych członków Zarządu i potrzebę zachowania odpowiednich proporcji wynagrodzenia tych osób, wynikających z tych zakresów.
6. Na Radzie Nadzorczej spoczywa odpowiedzialność za nadzór i regularną ocenę wpływu zasad wynagradzania w Banku na sposób zarządzania Bankiem.
7. Stosowanie zasad wynagradzania w Banku podlega niezależnemu wewnętrznemu przeglądowi, dokonywanemu nie rzadziej niż raz w roku.
8. Członkowie Rady Nadzorczej, Zarządu Banku oraz inni pracownicy uczestniczący w opracowaniu i realizacji zasad wynagradzania w Banku, powinni mieć odpowiednią wiedzę merytoryczną i doświadczenie by być w stanie formułować niezależne osądy na temat adekwatności zasad wynagradzania w Banku, w tym na temat ich wpływu na zarządzanie ryzykiem.

§ 32

1. Bank prowadzi przejrzystą politykę wynagradzania członków Rady Nadzorczej i Członków Zarządu Banku, a także osób pełniących w Banku kluczowe funkcje, określając zasady wynagradzania tych osób w odpowiednich wewnętrznych regulacjach Banku, między innymi w:
- uchwale Zebrania Przedstawicieli dotyczącej ustalenia wysokości wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej Banku;
 - uchwale Rady Nadzorczej dotyczącej ustalenia warunków wynagrodzenia prezesa Zarządu i pozostałych członków Zarządu;
 - polityce dotyczącej wynagrodzeń w Banku oraz polityce dotyczącej wynagrodzeń osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku.
2. Przy ustalaniu polityki wynagradzania uwzględniana jest sytuacja finansowa Banku.

3. Zebraniu Przedstawicieli raz w roku jest przedstawiony raport z oceny funkcjonowania polityki wynagradzania w Banku, który przygotowuje Rada Nadzorcza.
4. Zebranie Przedstawicieli dokonuje oceny, czy ustalona polityka wynagradzania sprzyja rozwojowi i bezpieczeństwu działania Banku.

§ 33

1. Wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej ustalane jest adekwatnie do pełnionej funkcji, a także adekwatnie do skali działalności Banku. Członkowie Rady Nadzorczej powołani do pracy w komitetach, w tym w Komitecie Audytu, są wynagradzani adekwatnie do dodatkowych zadań wykonywanych w ramach danego komitetu.
2. Wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej ustalane jest przez Zebranie Przedstawicieli.
3. Zasady wynagradzania członków Rady Nadzorczej są transparentne i zawarte w stosownej uchwale Zebrania Przedstawicieli.

§ 34

1. Rada Nadzorcza, uwzględniając decyzje Zebrania Przedstawicieli, odpowiada za wprowadzenie regulacji wewnętrznej określającej zasady wynagradzania członków Zarządu Banku, w tym szczegółowe kryteria i warunki uzasadniające uzyskanie zmiennych składników wynagrodzenia.
2. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzoną polityką wynagradzania, w tym dokonuje weryfikacji spełnienia kryteriów i warunków uzasadniających uzyskanie zmiennych składników wynagrodzenia przed wypłatą całości lub części tego wynagrodzenia.
3. W odniesieniu do osób pełniących kluczowe funkcje odpowiedzialność za wprowadzenie odpowiedniej regulacji wewnętrznej i nadzór w tym obszarze ciąży na Zarządzie Banku.
4. Zmienne składniki wynagrodzenia członków Zarządu Banku lub osób pełniących kluczowe funkcje są uzależnione w szczególności od obiektywnych kryteriów, jakości zarządzania Bankiem oraz powinny uwzględniać długoterminowe aspekty działania i sposób realizacji celów strategicznych. Ustalając zmienne składniki wynagrodzenia uwzględnia się także nagrody lub korzyści, w tym wynikające z programów motywacyjnych oraz innych programów premiowych wypłaconych, należnych lub potencjalnie należnych.
5. Wynagrodzenie członka Zarządu Banku lub osób pełniących kluczowe funkcje jest finansowane i wypłacane ze środków Banku.

Rozdział 7. Polityka informacyjna

§ 35

1. Bank prowadzi przejrzystą politykę informacyjną, uwzględniającą potrzeby jego członków oraz klientów, udostępnioną na stronie internetowej Banku.
2. Zarząd Banku opracowuje, uchwała oraz wprowadza w życie, sporządzoną w formie pisemnej i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą, politykę informacyjną obejmującą ujawnienia. Zarząd ponosi odpowiedzialność za realizację tej polityki.
3. Polityka informacyjna jest oparta na ułatwieniu dostępu do informacji.
4. Bank zapewnia członkom równy dostęp do informacji.

5. Polityka informacyjna określa w szczególności zasady i terminy udzielania odpowiedzi członkom oraz klientom.
6. Szczegółowe zasady i terminy udzielania odpowiedzi członkom i klientom w zakresie rozpatrywanych reklamacji zawiera regulacja wewnętrzna dotycząca rozpatrywania reklamacji w Banku. Informacje dotyczące procedury składania i rozpatrywania reklamacji Bank publikuje na tablicy ogłoszeń oraz na stronie internetowej Banku.
7. Polityka informacyjna Banku zapewnia ochronę informacji oraz uwzględnia odrębne regulacje wynikające z przepisów szczególnych regulujących funkcjonowanie Banku.

Rozdział 8. Działalność promocyjna i relacje z klientami

§ 36

1. Przekaz reklamowy dotyczący usługi lub produktu oferowanego przez Bank albo jego działalności, zwany dalej jako „przedmiot reklamowany”, jest rzetelny i nie wprowadza w błąd oraz cechuje się poszanowaniem powszechnie obowiązujących przepisów prawa, zasad uczciwego obrotu jak również dobrych obyczajów.
2. Przekaz reklamowy w sposób jasny wskazuje, jakiego produktu lub usługi dotyczy.
3. Przekaz reklamowy nie może eksponować korzyści w taki sposób, który powodowałby umniejszenie znaczenia kosztów i ryzyk związanych z nabyciem produktu lub usługi.

§ 37

Przekaz reklamowy nie powinien wprowadzać w błąd, ani stwarzać możliwości wprowadzenia w błąd, w szczególności co do:

- 1) charakteru prawnego przedmiotu reklamowanego, w tym praw i obowiązków klienta;
- 2) tożsamości podmiotu reklamującego;
- 3) istotnych cech przedmiotu reklamowanego;
- 4) korzyści, które można osiągnąć nabywając lub korzystając z przedmiotu reklamowanego oraz okresu, w którym powstają;
- 5) ponoszonych przez klienta całkowitych kosztów związanych z nabyciem lub korzystaniem z przedmiotu reklamowanego oraz okresu, którego te koszty dotyczą;
- 6) czasu, wartości i terytorialnej dostępności przedmiotu reklamowanego;
- 7) ryzyka związanego z nabyciem lub korzystaniem z przedmiotu reklamowanego.

§ 38

Przy tworzeniu oraz publikacji przekazu reklamowego, zgodnie z przyjętymi zasadami, Bank w szczególności:

- 1) czuwa nad charakterem i konstrukcją przekazów reklamowych przygotowywanych i publikowanych w Banku lub na jego rzecz;
- 2) zapewnia odbiorcy możliwość swobodnego zapoznania się ze wszystkimi treściami składającymi się na przekaz, w szczególności ze wszelkiego rodzaju wskazaniami i zastrzeżeniami stanowiącymi integralną część przekazu reklamowego;
- 3) zapewnia, aby rozwiązania graficzne zastosowane w przekazie reklamowym nie utrudniały odbiorcy zapoznania się z istotnymi informacjami przedmiotu reklamowanego w tym

przekazie, w szczególności z informacjami wymaganymi przepisami prawa oraz rekomendacjami nadzorczymi;

4) podaje źródło prezentowanych informacji, jeżeli przekaz reklamowy odwołuje się do wyników sondaży, badań statystycznych, rankingów, ratingów lub innych danych.

§ 39

Proces oferowania produktów lub usług finansowych jest prowadzony przez odpowiednio przygotowane osoby w celu zapewnienia rzetelności przekazywanych klientom informacji oraz udzielania im zrozumiałych wyjaśnień.

§ 40

1. Zarząd Banku opracował, uchwalił oraz wprowadził w życie, sporządzoną w formie pisemnej i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą, politykę dotyczącą zatwierdzania nowych produktów.

2. Bank, przed wprowadzeniem nowego produktu przeprowadza proces przygotowawczy zgodnie z przyjętą wewnętrzną procedurą. Procedura ta wskazuje najważniejsze kwestie, które należy wziąć pod uwagę przed podjęciem decyzji i określa podział zadań z przypisaniem do poszczególnych komórek organizacyjnych lub pracowników.

3. W zatwierdzaniu nowych produktów lub znaczących zmian dotychczasowych produktów uczestniczą m.in.: komórka organizacyjna odpowiedzialna za zarządzanie ryzykiem oraz w stosownym zakresie komórka do spraw zgodności. Komórki te powinny też mieć pełny dostęp do informacji na temat przygotowywanych nowych produktów (lub znaczących zmian dotychczasowych produktów).

§ 41

1. Bank dokłada starań, aby oferowane produkty lub usługi finansowe były adekwatne do potrzeb klientów, do których są kierowane.

2. Na etapie przedstawiania charakteru i konstrukcji rekomendowanego produktu lub usługi finansowej Bank oraz podmioty z nim współpracujące uwzględniają potrzeby, o których mowa w ust.1, w szczególności co do indywidualnej sytuacji klienta, w tym wiedzy i doświadczenia na rynku finansowym, a tam gdzie to uzasadnione, pożądanego czasu trwania inwestycji oraz poziomu akceptacji ryzyka.

§ 42

Bank oraz współpracujące z nim podmioty powinny rzetelnie i w sposób przystępny dla przeciętnego odbiorcy informować o oferowanym produkcie lub usłudze, w tym w szczególności o charakterze i konstrukcji tego produktu lub usługi, korzyściach oraz czynnikach warunkujących osiągnięcie ewentualnego zysku, a także o wszelkich ryzykach z nimi związanych, w tym o opłatach i kosztach (również związanych z wcześniejszą rezygnacją z produktu lub usługi).

§ 43

1. Wszelkie niezbędne informacje dotyczące charakteru i konstrukcji produktu lub usługi finansowej, mające znaczenie dla podjęcia przez klienta decyzji, są udostępniane klientom w

taki sposób, aby w odpowiednim czasie przed zawarciem umowy mieli oni możliwość swobodnego zapoznania się z ich treścią.

2. Postanowienia umowy, w tym wzorce umowy oraz istotne informacje na temat umowy zamieszczone w innych dokumentach, są przedstawiane klientowi przez Bank oraz podmioty z nim współpracujące przed podjęciem przez niego decyzji co do zawarcia umowy.

3. Jeśli w ocenie klienta nie jest możliwe zapoznanie się z przedstawionymi dokumentami na miejscu, Bank powinien przekazać klientowi na koszt własny kopie odpowiednich dokumentów.

4. Bank podejmuje odpowiednie działania i dokłada należytej staranności, aby wzorce umów nie zawierały postanowień niejednoznacznych.

§ 44

1. Bank opracowuje i udostępnia klientom jasne i przejrzyste zasady rozpatrywania skarg i reklamacji.

2. Bank wprowadził zorganizowaną formę rozpatrywania skarg i reklamacji oraz podejmowania działań zaradczych zmierzających do ograniczenia sytuacji, powodujących ich występowanie w przyszłości.

3. Proces rozpatrywania skarg i reklamacji przez Bank jest przeprowadzany niezwłocznie, z zachowaniem terminów określonych w obowiązujących przepisach prawa, a także cechuje się rzetelnością, wnikliwością, obiektywizmem oraz poszanowaniem powszechnie obowiązujących przepisów prawa, zasad uczciwego obrotu i dobrych obyczajów.

4. Treść odpowiedzi na skargę lub reklamację zawiera, o ile to możliwe, pełne i wyczerpujące uzasadnienie faktyczne i prawne, stosownie do zarzutów zamieszczonych w reklamacji lub skardze.

5. Bank dąży do polubownego rozwiązywania sporów ze swoimi klientami.

§ 45

Bank dochodząc swoich roszczeń, w szczególności prowadząc działania windykacyjne wobec klientów, działa profesjonalnie i dba o reputację Banku, który jest instytucją zaufania publicznego.

§ 46

1. W Banku obowiązują sporządzone w formie pisemnej, przyjęte przez Zarząd i zatwierdzone przez Radę Nadzorczą, zasady etyki określające normy i standardy etyczne postępowania członków organów i pracowników Banku, jak również innych osób, za pośrednictwem których Bank prowadzi swoją działalność.

2. Wartości, którymi Bank kieruje się w swojej działalności, stanowią fundament dla budowania skutecznego ładu wewnętrznego w Banku. Wartości te powinny kształtować wśród pracowników Banku odpowiedzialne i etyczne postawy. Zadanie to jest szczególnie istotne w kontekście konieczności pogłębiania wśród pracowników Banku świadomości znaczenia ryzyka w działalności Banku, zasad jego podejmowania i zarządzania nim (tzw. kultura ryzyka).

3. Zarząd dokonuje okresowej weryfikacji i oceny przestrzegania zasad etyki, w celu dostosowania ich do zmieniającej się sytuacji wewnętrznej w Banku i otoczenia Banku.

Zarząd nie rzadziej niż raz w roku informuje Radę Nadzorczą o wynikach przeprowadzonej oceny.

4. Zarząd Banku swoimi działaniami i postępowaniem promuje przyjęte wysokie standardy etyczne i zawodowe, w tym w szczególności świadomość znaczenia ryzyka w działalności prowadzonej przez Bank oraz kultury ryzyka.

Rozdział 9. Kluczowe systemy i funkcje wewnętrzne

System kontroli wewnętrznej

§ 47

1. Bank posiada adekwatny, efektywny i skuteczny system kontroli wewnętrznej mający na celu zapewnienie:

- 1) prawidłowości procedur administracyjnych i księgowych a także sprawozdawczości finansowej oraz rzetelnego raportowania wewnętrznego i zewnętrznego;
- 2) zgodności działania z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi oraz z uwzględnieniem rekomendacji nadzorczych.

2. Osiągnięcie celu wymienionego w ust.1 wyżej następuje poprzez zapewnienie przez system kontroli wewnętrznej:

- 1) skuteczności i efektywności działania Banku;
- 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
- 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku;
- 4) zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

3. Na proces zapewniania realizacji celów systemu kontroli wewnętrznej składa się organizacja kontroli wewnętrznej, mechanizmy kontrolne oraz szacowanie ryzyka nieosiągnięcia celów systemu kontroli wewnętrznej.

4. System kontroli wewnętrznej w Banku jest zorganizowany na trzech, niezależnych poziomach gdzie na:

- 1) pierwszy poziom obrony – składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku,
- 2) drugi poziom obrony – składa się co najmniej zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od zarządzania ryzykiem na pierwszej linii obrony oraz działalność komórki do spraw zgodności,
- 3) trzeci poziom obrony – działalność komórki audytu wewnętrznego, która realizowana jest przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia Banku BPS S.A., mająca za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej.

5. Bank dokumentuje proces zapewnienia realizacji celów systemu kontroli wewnętrznej.

§ 48

1. System kontroli wewnętrznej Banku obejmuje wszystkie poziomy w strukturze organizacyjnej Banku.

2. Pracownikom Banku w ramach obowiązków służbowych przypisane są odpowiednie zadania związane z zapewnianiem realizacji celów systemu kontroli wewnętrznej.
3. Szczegółowe zasady i zakres systemu kontroli wewnętrznej w Banku określa zatwierdzony przez Radę Nadzorczą regulamin dotyczący systemu kontroli wewnętrznej.

§ 49

Zarząd w szczególności:

1. Odpowiada za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie we wszystkich jednostkach, komórkach i stanowiskach organizacyjnych Banku funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcję kontroli oraz komórkę do spraw zgodności.
2. Zapewnia niezależność komórce do spraw zgodności oraz środki finansowe niezbędne do skutecznego wykonywania zadań oraz systematycznego podnoszenia umiejętności i kwalifikacji pracowników komórki do spraw zgodności.
3. Podejmuje działania mające na celu zapewnienie ciągłości działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników Banku w ramach funkcji kontroli oraz współpracy z Komórką kontroli wewnętrznej, Komórką do spraw zgodności, Spółdzielnią w ramach realizacji funkcji audytu wewnętrznego, a także dostępu pracownikom tych komórek do niezbędnych dokumentów źródłowych, w tym zawierających informacje prawnie chronione w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych.
4. W przypadku wykrycia nieprawidłowości przez system kontroli wewnętrznej, Zarząd Banku podejmuje odpowiednie działania, w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w tym określone środki naprawcze i dyscyplinujące.
5. W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Zarząd Banku:
 - 1) odpowiada za efektywne zarządzanie w Banku ryzykiem braku zgodności, rozumianym jako ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych;
 - 2) odpowiada za opracowanie polityki zgodności, zapewnienie jej przestrzegania i składanie Radzie Nadzorczej raportów w sprawie zarządzania w Banku ryzykiem braku zgodności;
 - 3) w przypadku wykrycia nieprawidłowości w stosowaniu polityki zgodności, Zarząd podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia tych nieprawidłowości, w tym środki naprawcze lub dyscyplinujące.
6. Zarząd Banku, nie rzadziej niż raz w roku, informuje Radę Nadzorczą o sposobie wypełnienia zadań, o których mowa w ust. 1.

§ 50

Rada Nadzorcza w szczególności:

1. Sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej.
2. Monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o informacje uzyskane od komórki do spraw zgodności, komórki kontroli wewnętrznej, innych komórek

pełniących funkcje kontrolne, Zarządu Banku, Komitetu Audytu oraz Spółdzielni SSOZ w ramach realizacji funkcji Audytu wewnętrznego.

3. W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych, Rada Nadzorcza:

- 1) nadzoruje wykonywanie obowiązków przez Zarząd dotyczących zarządzania ryzykiem braku zgodności;
- 2) zatwierdza politykę zgodności Banku;
- 3) co najmniej raz w roku ocenia stopień efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank;
- 4) powołuje zgodnie z przepisami prawa Komitet Audytu, któremu zleca bieżące monitorowanie systemu kontroli wewnętrznej.

4. Dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym oceny adekwatności i skuteczności funkcji kontroli, komórki do spraw zgodności.

5. Dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej na podstawie opinii Komitetu Audytu.

6. Ocena adekwatności i skuteczności trzeciego poziomu obrony (audytu wewnętrznego) dokonywana jest wyłącznie przez Radę Nadzorczą SSOZ, zgodnie z zapisami Umowy SOZ i powszechnie obowiązującymi przepisami prawa.

Funkcja zapewniania zgodności

§ 51

1. Bank opracował i wdrożył efektywną, skuteczną i niezależną funkcję zapewniania zgodności działania Banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi oraz z uwzględnieniem rekomendacji nadzorczych.

2. Sposób organizacji funkcji zapewniania zgodności gwarantuje niezależność wykonywania zadań w tym zakresie oraz dysponowanie wystarczającymi uprawnieniami, statusem i zasobami.

3. Bank wyodrębnia w strukturze organizacyjnej komórkę do spraw zgodności.

4. Komórka ds. zgodności podlega organizacyjnie bezpośrednio Prezesowi Zarządu i ma zapewnione wskazane w przepisach atrybuty niezależności.

5. Powoływanie i odwoływanie osoby kierującej komórką do spraw zgodności odbywa się za zgodą Rady Nadzorczej. Osoba kierująca komórką do spraw zgodności ma zapewnioną możliwość bezpośredniego komunikowania się z Zarządem oraz Radą Nadzorczą lub Komitetem Audytu, a także ma możliwość bezpośredniego i jednoczesnego raportowania do tych organów.

6. Szczegółowe obowiązki i zasady działania komórki do spraw zgodności w zakresie zapewniania zgodności określa między innymi polityka zgodności Banku oraz regulamin dotyczący funkcjonowania komórki do spraw zgodności, które zatwierdza Rada Nadzorcza.

Funkcja audytu wewnętrznego

§ 52

1. Bank zapewnia efektywną, skuteczną i niezależną funkcję audytu wewnętrznego mającą w szczególności za zadanie regularne badanie adekwatności, skuteczności i efektywności, w szczególności systemu kontroli wewnętrznej, funkcji zapewnienia zgodności i systemu zarządzania ryzykiem.
2. Sposób organizacji funkcji audytu wewnętrznego gwarantuje niezależność wykonywania zadań w tym zakresie.
3. Audyt wewnętrzny Banku wykonywany jest na podstawie ustawy Prawo bankowe, na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS przez jednostkę zarządzającą Systemu Ochrony BPS, to jest przez Spółdzielnię Systemu Ochrony BPS.

System zarządzania ryzykiem

§ 53

1. Bank skutecznie zarządza ryzykiem występującym w jego działalności, w szczególności poprzez opracowanie i wdrożenie adekwatnego i skutecznego systemu zarządzania ryzykiem uwzględniającego strategię zarządzania ryzykiem obejmującą tolerancję na ryzyko określoną przez Bank.
2. Na proces zarządzania ryzykiem składa się jego identyfikacja, pomiar, szacowanie, monitorowanie oraz stosowanie mechanizmów kontrolujących i ograniczających zidentyfikowany, zmierzony lub oszacowany poziom ryzyka, a także sprawozdawczość dotycząca ryzyka, tak aby Zarząd i wszystkie stosowne organy otrzymywały w stosownym czasie dokładne, zwięzłe, zrozumiałe i istotne sprawozdania oraz mogły wymieniać stosowne informacje dotyczące identyfikacji, pomiaru lub oceny i monitorowania ryzyka oraz zarządzania nim.
3. System zarządzania ryzykiem jest zorganizowany adekwatnie do charakteru, skali i złożoności prowadzonej działalności przy uwzględnieniu strategicznych celów Banku, w tym strategii odnośnie do zarządzania ryzykiem uwzględniającej tolerancję na ryzyko określoną przez Bank.
4. Niezależnie od zadań przypisanych komórkom organizacyjnym Banku i innym organom Banku, odpowiedzialność za skuteczne zarządzanie ryzykiem powinien ponosić Zarząd.
5. Członkowie Zarządu, uwzględniając charakter, skalę i złożoność prowadzonej działalności, nie łączą odpowiedzialności za zarządzanie danym ryzykiem z odpowiedzialnością za obszar działalności generujący to ryzyko.

§ 54

1. Zarząd Banku zaprojektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie, nadzorowanego przez Radę Nadzorczą, systemu zarządzania ryzykiem obejmującego jednostki organizacyjne, komórki organizacyjne i stanowiska Banku, w pełni uwzględniającego istotę ekspozycji Banku na ryzyko oraz obejmującego wszystkie istotne rodzaje ryzyka, w tym jego adekwatność i skuteczność.
2. System zarządzania ryzykiem ma umożliwiać Bankowi skuteczne podejmowanie decyzji odnośnie realizacji strategii zarządzania Bankiem.

3. Bank określając strategię zarządzania ryzykiem oraz apetyt na ryzyko uwzględnia w szczególności cele działalności Banku i strategię zarządzania Bankiem, model biznesowy Banku, wszystkie istotne ryzyka powstałe w związku z prowadzoną przez Bank działalnością, poziom funduszy własnych Banku, obowiązujące Bank normy ostrożnościowe oraz politykę wynagrodzeń.
4. Bank jasno określa szczegółowy podział obowiązków odnośnie procesu określania strategii zarządzania ryzykiem i apetytu na ryzyko, uwzględniający rolę Rady Nadzorczej, Komitetu Audytu, Zarządu i jego członków oraz pracowników zatrudnionych na specjalnych stanowiskach organizacyjnych lub w komórkach organizacyjnych w ramach drugiego poziomu zarządzania ryzykiem. Strategia zarządzania ryzykiem oraz apetyt na ryzyko są komunikowane wszystkim pracownikom Banku.
5. Zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane jest na podstawie przyjętych przez Zarząd strategii zarządzania ryzykiem, polityk i procedur dotyczących identyfikacji, oceny (pomiaru lub szacowania), kontroli i monitorowania ryzyka oraz raportowania o ryzyku, opracowanych w formie pisemnej.
6. Badanie audytowe dotyczące systemu zarządzania ryzykiem przeprowadza audyt wewnętrzny realizowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia Banku BPS S.A.

§ 55

1. Zarząd ustanawia komórkę odpowiedzialną za zarządzanie ryzykiem, w tym niezależną identyfikację, ocenę, kontrolę, monitorowanie ryzyka oraz raportowanie o ryzyku powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Bank (zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie), obejmujące propozycje koniecznych działań.
2. Komórka organizacyjna odpowiedzialna za zarządzanie ryzykiem jest elementem systemu zarządzania ryzykiem. Organizacja wewnętrzna tej komórki organizacyjnej umożliwia jej realizację procesu zarządzania ryzykiem, w tym kontrolę ryzyka na pierwszym poziomie zarządzania ryzykiem.
3. Komórka organizacyjna odpowiedzialna za zarządzanie ryzykiem stanowi drugi poziom funkcjonującego w Banku systemu zarządzania ryzykiem.
4. Komórka organizacyjna odpowiedzialna za zarządzanie ryzykiem w Banku:
 - aktywnie uczestniczy już na wczesnym etapie w opracowywaniu strategii zarządzania Bankiem, strategii zarządzania ryzykiem oraz określaniu apetytu na ryzyko;
 - dokonuje oceny i analizy ekspozycji Banku na ryzyko;
 - uczestniczy w weryfikacji efektywności obowiązujących procesów zarządzania ryzykiem;
 - dąży do zidentyfikowania istotnych zagrożeń wynikających ze złożoności struktury Banku;
 - aktywnie uczestniczy w zarządzaniu ryzykiem związanym z planowanymi istotnymi zmianami lub wyjątkowymi transakcjami;
 - umożliwi Bankowi ocenę ryzyka z uwzględnieniem odpowiedniego zakresu scenariuszy oraz opierającą się na dostatecznie ostrożnych założeniach dotyczących powiązań i zależności;
 - regularnie monitoruje rzeczywisty profil ryzyka Banku i poddaje go rzetelnej ocenie w kontekście celów strategicznych Banku oraz apetytu na ryzyko, w celu umożliwienia podejmowania decyzji przez Zarząd, jak również poddawania go rzetelnej ocenie przez Radę Nadzorczą;

- aktywnie uczestniczy we wprowadzaniu zmian w zakresie przyjętej strategii zarządzania ryzykiem oraz apetytu na ryzyko i limitów ograniczających ryzyko.

§ 56

1. Na Zarządzie spoczywa odpowiedzialność za właściwe zarządzanie ryzykami związanymi z czynnościami zleconymi na zewnątrz, w tym nad czynnościami, o których mowa w art. 5 i 6 ustawy Prawo bankowe, których wykonywanie zostało powierzone podmiotom zewnętrznym na podstawie art. 6a-6d ustawy Prawo bankowe.
2. Powierzenie czynności podmiotom zewnętrznym oraz ocena ryzyka w zakresie zleczanych usług, następuje na zasadach określonych w regulacjach wewnętrznych Banku.

§ 57

1. Rada Nadzorcza zatwierdza i nadzoruje realizację strategii zarządzania ryzykiem, sprawując nadzór nad skutecznością zarządzania ryzykiem.
2. Zarząd zapewnia otrzymywanie przez Radę Nadzorczą regularnej i aktualnej informacji o ryzyku zidentyfikowanym w obecnej lub przyszłej działalności Banku, charakterze, skali i złożoności ryzyka oraz działaniach podejmowanych w ramach zarządzania tym ryzykiem, w tym także informacji bezpośrednio audytu wewnętrznego Spółdzielni SOZ BPS lub komórki do spraw zgodności w Banku lub innej komórki organizacyjnej lub innego pracownika odpowiedzialnego w Banku za ten obszar. Informacje te są przekazywane w ramach funkcjonującego w Banku systemu informacji zarządczej.

§ 58

Bank odstępuje częściowo od stosowania Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych, zgodnie z zapisami zawartymi w **Załączniku nr 1** do niniejszej Polityki zarządzania ładem korporacyjnym w Banku Spółdzielczym w Jastrzębiu Zdroju, stanowiącym integralną część niniejszej Polityki.

§ 59

1. Niniejsza „Polityka zarządzania ładem korporacyjnym w Banku Spółdzielczym w Jastrzębiu Zdroju” wchodzi w życie po jej zatwierdzeniu przez Zebranie Przedstawicieli Banku.
2. Niniejsza Polityka oraz wyniki oceny jej przestrzegania podlegają publikacji na stronie internetowej Banku.

Oświadczenie Zarządu oraz Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Jastrzębiu Zdroju

Bank Spółdzielczy w Jastrzębiu Zdroju odstępuje częściowo od stosowania Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych wydanych przez KNF w następującym zakresie:

- 1) **§ 8 ust. 4** Zasad Ładu Korporacyjnego w części dotyczącej zapisu:

„między innymi poprzez zapewnienie możliwości elektronicznego aktywnego udziału w posiedzeniach organu stanowiącego.”

Uzasadnienie: Powołując się na zasadę proporcjonalności wynikającą ze skali, charakteru działalności oraz specyfiki działalności prowadzonej przez Bank Spółdzielczy w Jastrzębiu Zdroju, odstępuje się od przestrzegania zasady dotyczącej umożliwienia elektronicznego udziału wszystkim członkom Banku w posiedzeniach organu stanowiącego. W ocenie Banku spełnienie powyższej zasady nie znajduje zastosowania przy uwzględnieniu specyfiki działalności banku spółdzielczego, którego większość właścicieli stanowią mieszkańcy lokalnego środowiska. Ponadto zgodnie ze Statutem Banku, pisemne zawiadomienia członków Banku o czasie, miejscu i porządku obrad Zebrania Przedstawicieli wysyłane są za zwrotnym potwierdzeniem odbioru lub listem poleconym, co najmniej 14 dni przed terminem obrad. Tak uregulowany sposób informowania członków Banku gwarantuje możliwość ich osobistego uczestnictwa w Zebraniu Przedstawicieli. Bank nie jest przygotowany pod względem technicznym i organizacyjnym do wykonywania zasady dotyczącej umożliwienia elektronicznego udziału wszystkim członkom Banku w posiedzeniach organu stanowiącego. Dodatkowo jej wprowadzenie wiąże się ze znacznymi kosztami, które w ocenie Banku są nieuzasadnione. Powyższe uzasadnia rezygnację z organizacji posiedzeń organu stanowiącego ze zdalnym, elektronicznym udziałem członków Banku.

- 2) **§12 ust. 1, ust. 2** Zasad Ładu Korporacyjnego dotyczący dokapitalizowania oraz dofinansowania Banku przez członków (udziałowców) Banku.

Uzasadnienie: Bank Spółdzielczy w Jastrzębiu Zdroju posiada specyficzną formę prawną, jest bowiem spółdzielnią działającą między innymi na podstawie przepisów ustawy Prawo spółdzielcze oraz Statutu Banku. Ewentualny obowiązek członków (udziałowców) w zakresie niezwłocznego udzielenia Bankowi wsparcia finansowego oraz niezwłocznego dokapitalizowania Banku byłby w praktyce nierealny lub wręcz niemożliwy do wykonania tym bardziej, że członkowie (udziałowcy) w większości są osobami fizycznymi.

- 3) **§53, 54, 55, 56, 57** Zasad Ładu Korporacyjnego dotyczące wykonywania uprawnień z aktywów nabytych na ryzyko klienta.

Uzasadnienie: Bank Spółdzielczy w Jastrzębiu Zdroju nie przeprowadza operacji związanych z wykonywaniem uprawnień z aktywów nabytych na ryzyko klienta.